

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002686

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-07-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єна Олексій Анатолійович

2. Oleksii Yena

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-6981-3103

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 42204 (053 Психологія)

Дата захисту: 31-08-2024

Спеціальність за освітою: Менеджмент

Місце роботи здобувача: Військово-медичне управління Служби безпеки України

Код за ЄДРПОУ: 03746816

Місцезнаходження: ,

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки:

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 6693

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.21.35

Тема дисертації:

1. Психофізіологічні засади професійного добору поліцейських
2. Psycho-physiological principles of professional selection of police officers

Реферат:

1. Дисертаційну роботу присвячено теоретико-емпіричному вивченню психофізіологічних основ професійного добору в органах правопорядку з метою удосконалення концептуально-методологічних засад професійного психофізіологічного добору в Національній поліції України, а також розроблення критеріїв психофізіологічного добору для підрозділів поліції, що несуть службу на водних об'єктах і в авіаційних підрозділах, перегляду професійно важливих психофізіологічних якостей і методів їх дослідження у межах професійного психофізіологічного добору кандидатів до підрозділів спеціальної поліції та поліції особливого призначення; кримінальної поліції (у тому числі підрозділів оперативної служби), органів досудового розслідування, поліції охорони (крім осіб, які несуть службу на відкритому повітрі); патрульної поліції та підрозділів поліції охорони, які несуть службу на відкритому повітрі та водіїв службового автотранспорту й

модернізації програмно-апаратного комплексу, який використовується для проведення професійного психофізіологічного добору поліцейських. У дисертації набули подальшого розвитку фасилітаційні уявлення щодо професійного психофізіологічного добору у сучасній юридичній психології. Дослідження проводилося упродовж 2019 – 2023 років і передбачало теоретичний, констатувальний та узагальнюючий етапи, що дозволило встановити технологічні межі й надати пропозиції щодо врегулювання питання процедури проведення психофізіологічного обстеження кандидатів на службу в поліцію, поліцейських. У першому розділі дисертації представлено результати теоретичного дослідження професійного психофізіологічного добору поліцейських. Особливу увагу приділено професійному психофізіологічному добору, що є невід'ємною складовою процесу відбору кандидатів, адже він спрямований на виявлення осіб, найбільш придатних за своїми індивідуальними якостями та можливостями до певної професійної діяльності. Також він ураховує як психологічні, так і фізіологічні аспекти, забезпечуючи об'єктивність добору кандидатів, сприяє ефективному формуванню кадрів, забезпечуючи високу якість і продуктивність роботи. Семантичне поле реалізованого дослідження сформульовано у світлі таких категорій як: професійний добір, відбір кандидатів, професійно важливі психофізіологічні якості, психофізіологічні характеристики, психофізіологічні показники, психофізіологічне обстеження, професійна придатність, професійна непридатність тощо. Наголошено, що професійний психофізіологічний добір є невід'ємною складовою процесу відбору кандидатів, які мають відповідати специфічним вимогам та критеріям, пов'язаним із певною професією або посадою. Визначено його місце серед таких видів професійного добору, як медичний, соціально-психологічний та освітній. Розкрито сутність, мету, завдання та принципи професійного психофізіологічного добору. Крім того, професійний психофізіологічний добір подано як комплекс заходів психофізіологічного обстеження, спрямований на визначення професійно важливих психофізіологічних якостей особи з метою оцінки її придатності до служби в поліції. Зазначено, що розглядаючи відповідність людини певним вимогам професійної діяльності, доцільно говорити про професійний психофізіологічний добір, а не відбір, оскільки семантично слово «добір» походить від дієслова «добирати» та передбачає «вибирати, знаходити найбільш відповідне, підбирати». Відповідно «відбір» походить від дії за значенням «відбирати» та передбачає «позбавлення чогось». Зауважено, що «відбір» є також прикладом калькування з російської мови, яке увійшло до української мови і стало загальноприйнятим терміном. Відомчі заклади охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України, на базі яких проводиться професійний добір медичними (військово-лікарськими) комісіями, діють на підставі ліцензій, отриманих від Міністерства охорони здоров'я, і відповідно до його законодавчих норм. Зокрема, Наказ Державного комітету України по нагляду за охороною праці Міністерства охорони здоров'я України від 23.09.1994 № 263/121 «Про затвердження Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі» (zareestrovаний у Міністерстві юстиції України 25.01.1995 за № 18/554), що є підставою для перегляду термінології з метою її узгодження. Професійний добір, у порівнянні з професійним відбором, охоплює ширший спектр психофізіологічних та індивідуальних особливостей кандидатів, що дозволяє краще враховувати потенціал та потреби працівників, сприяючи їхній ефективній реалізації в обраній професії.

2. This dissertation is dedicated to the theoretical and empirical study of the psychophysiological foundations of professional selection in law enforcement agencies. The aim is to improve the conceptual and methodological principles of professional psychophysiological selection in the National Police of Ukraine. It also seeks to develop psychophysiological selection criteria for police units operating on water bodies and in aviation units, to revise the professionally significant psychophysiological qualities and methods of their assessment within the framework of the professional psychophysiological selection of candidates for special police units and units of special assignment; criminal police (including operational service units), pre-trial investigation bodies, security police (excluding those serving outdoors); patrol police and security police units serving outdoors, and drivers of official vehicles, as well as to modernize the program-hardware complex used for conducting professional psychophysiological selection of police officers. The dissertation further develops facilitative concepts regarding professional psychophysiological selection in contemporary legal psychology. The research was conducted from 2019 to 2023 and included theoretical, diagnostic, and summarizing stages. This approach allowed for the

establishment of technological boundaries and the provision of recommendations on the procedure for conducting psychophysiological examinations of candidates for police service and active police officers. In the first chapter of the dissertation, the results of the theoretical study of the professional psychophysiological selection of police officers are presented. Special attention is paid to professional psychophysiological selection, which is an integral part of the candidate selection process. This selection aims to identify individuals who are most suitable for specific professional activities based on their individual qualities and capabilities. It considers both psychological and physiological aspects, ensuring the objectivity of candidate selection, facilitating effective personnel formation, and ensuring high quality and productivity of work. The semantic field of the implemented study is formulated in the context of categories such as professional selection, candidate selection, professionally significant psychophysiological qualities, psychophysiological characteristics, psychophysiological indicators, psychophysiological examination, professional suitability, and professional unsuitability, among others. It is emphasized that professional psychophysiological selection is an integral part of the candidate selection process, requiring them to meet specific demands and criteria related to a particular profession or position. Its place among other types of professional selection, such as medical, socio-psychological, and educational selection, is defined. The essence, purpose, tasks, and principles of professional psychophysiological selection are revealed. Additionally, professional psychophysiological selection is presented as a set of psychophysiological examination measures aimed at determining an individual's professionally significant psychophysiological qualities to assess their suitability for police service. It is noted that when considering a person's compliance with certain professional activity requirements, it is appropriate to speak of professional psychophysiological selection rather than recruiting, as the word «selection» semantically derives from the verb «to select», implying «choosing, finding the most appropriate, selecting». In contrast, «recruiting» (pick out) derives from the action «to take away», implying «deprivation of something». It is also noted that «recruiting» (pick out) is an example of calquing from the Russian language, which has entered the Ukrainian language and become a commonly accepted term. The departmental healthcare institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, on the basis of which professional selection is conducted by medical (military-medical) commissions, operate under licenses obtained from the Ministry of Health and in accordance with its legislative norms. Specifically, Order № 263/121 of the State Committee of Ukraine for Labor Safety Supervision of the Ministry of Health of Ukraine, dated September 23, 1994, «On Approval of the List of Works Requiring Professional Selection» (registered with the Ministry of Justice of Ukraine on January 25, 1995, under № 18/554), serves as the basis for revising the terminology for its alignment. Professional selection, compared to professional selection, encompasses a broader spectrum of psychophysiological and individual characteristics of candidates, allowing for better consideration of the potential and needs of employees, thereby facilitating their effective realization in the chosen profession.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Кравчук В. В., Пишнов Г. Ю., Пашковський С. М., Єна О. А. Порівняльна характеристика психофізіологічних функцій військових та цивільних льотчиків. *Фізіологічний журнал*. 2021. Т. 67. № 4. С. 12-20.
- Єна О. А. Професійний психофізіологічний добір поліцейських, як вирішення проблеми надійності людського фактору. *Наукові перспективи*. Серія «Психологія». 2023. № 12(42). С. 774-788.

- Єна О. А. Програмно-апаратний комплекс «Психолот» як новітня технологія професійного психофізіологічного добору в системі МВС. Наукові інновації та передові технології. Серія «Психологія». 2024. № 2(30). С. 1527-1539.
- Єна О. А. Нормативне врегулювання професійного психофізіологічного добору і відбору працівників, робота яких пов'язана з підвищеною небезпекою. Knowledge, Education, Law, Management. 2024. № 1(61). С. 56-63.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко-Бузиль Юлія Юріївна
2. Yuliia Y. Boiko-Buzyl

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.06, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: ;Google scholar;ORCID

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кісіль Зоряна Романівна
2. Zoryana R. Kisil'

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 19.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1405-4547

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колесніченко Олександр Сергійович

2. Oleksandr S. Kolesnichenko

Кваліфікація: д. психол. н., старший науковий співробітник, 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6406-1935

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=32sLVxIAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Національної гвардії України

Код за ЄДРПОУ: 08610502

Місцезнаходження: майдан захисників України, буд. 3, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шиліна Алла Андріївна

2. Alla A. Shilina

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7377-0776

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономаренко Яна Сергіївна
2. Yana Ponomarenko

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3374-3930

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Євдокімова Олена Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Євдокімова Олена Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Невядовський Владислав Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна